Пралетарыі ўсіх краёў, злучайцеся.

Савецкая Беларусь

Штодзенная газэта.

Адрэс рэдакцыі й адміністрацыі:
Менск, Петрапаўлаўская, № 8
куты Гоголеўскай.

Рукапісы прэцы быць пісаныя чытэльна на адным баку паперы. Не прынятыя рукапісы аўтарам не зьвяртаюцца.

ДРУГІ ГОД ВЫДАНЬНЯ.

ВЫДАНЬНЕ ЎСЕБЕЛАРУСКАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТУ САВЕТАЎ.

№ 241 (351) Пятніца 28-га кастрычніка 1921 г.

Заходняя вобласьць.

На сёньня, 28-га кастрычніка, у Менску склікаецца зьезд прадстаўнікоў эканамічных нарадаў заходніх губэрняў па пытаньню аб утварэньні заходняй вобласьці.

Патрэбнасьць утварэньня яе найбольш моцна адчуваецца ў зьвязку з устанаўленьнем цьвёрдага пляну снабжэньня ва ўсерасейскім маштабе і зьнішчэньня дзяржаўнага снабжэньня. Ваколічныя заходнія губэрні, ня маючы прамысловасьці дзяржаўнай вартасьці (за малымі выключэньнямі), знаходзяцца ў вельмі цяжкім становішчы. Цяжкае становішча фэдэрацыі й голад у Паволжы прымушаюць накіраваць усе сілы і сродкі на добра выразныя раёны, найбольш важныя для Р.С.Ф.С.Р., пакідаючы часова збоку усе іншыя. Гэта жыцьцёва патрэбна, і мясцовыя працаўнікі разумеюць усю сур'ёзнасьць гэтага становішча. Недапусьціма, аднак, каб мы абмежаваліся прымірэньнем з гэтакім становішчам. Нам трэба дапамагаць, галоўным чынам, на ўласныя сілы, выявіць максымум мясцовай ініцыятывы і толькі ў гэтым напрамку шукаць выхаду, які абавязкова, пад пагрозай выміраньня краю, павінен быць знойдзен. У аднальковым з намі становішчы будзе шмат губэрняў і вобласьцяў, часова адсунутых на другі плян у зьвязку з нябывалым крызісам. У гэтых, хто знаходзіцца ў аднальковым з намі становішчы, нам трэба шукаць саюзьнікаў.

На першым пляне павінна быць міжгубэрская ўзаемная дапамога. Пры пераходзе на новы эканамічны курс мы падчас зарываемся ў камэрчаскім рашчоце. Але камэрчаскі рашчот, калі пад ім разумець гаспадарчы, а толькі гэтак і трэба разумець, і кажа за аб'яднаньне нашых патугаў і абмен нашых рэсурсаў. Наша глыбокае перакананьне, што стоячы на грунце супольных інтарэсаў, але не мясцовых, мы лёгка сталкуемся з нашымі гомельскімі, віцебскімі і смаленскімі таварышамі. Прыродна гістарычныя ўмовы краю, сельская і лясная гаспадарка, выяўляючая усю нашу прамысловасьць, надзвычайна падобныя, церпяць наогул ад адных недахваткаў і патрабуюць супольных мер, якія, аднак, не пад сілу аднэй губэрні.

Падняцьце сельскай гаспадаркі ў нашых умовах немагчыма без палепшаньня жывёлаводзтва, якое ў сваю чаргу залежыць ад становішча сенажацяў, балотнай гаспадаркі і меліарацыі. Формы карыстаньня зямлёй і ўладаньня характэрызуюць палітыку зямельнага будаўніцтва, выстаўляемага ў парадак дню ва усёй фэдэрацыі.

Лясная гаспадарка, асабліва вываз лясных матар'ялаў, зьяўляецца найбольш сур'ёзным фактарам падняцьця нашай гаспадаркі, бо біз увозу з Заходу мы не пераможам занепаду, які ўсё больш разьядае народны гаспадарчы арганізм.

Тут мы падыходзім да вельмі важнага пытаньня аб закардонным гандлі. Беларусь мае найбольш выгадную для зносінаў з Польшчай сухапутную граніцу, да якой праз Менск ідуць чыгункі Аляксандраўская і Заходняя. Блізкасьць вялікага гораду да граніцы ў значнай меры аблягчае таварамен. Апрача гэтага, маюцца водныя шляхі, якія ўдзешаўляюць вываз і ўвоз вялікіх грузаў і лясных матар'ялаў. Дзеля гэтага трэба будзе прывесьці ў парадак запушчаныя за час вайны каналы.

Істнаваньне на Беларусі наладжанага апарату павінна дапамагаць надворнаму гандлю.

Ня меншую ролю павінен іграць міжгубэрскі таварамен і аб'яднаньне дзейнасьці ўсялякай каапэрацыі. Як відаць, фактаў больш чым досыць дзеле апраўданьня ўтварэньня вобласьці.

Але, калі мы самі ня возьмемся за ўласную справу самадапамогі, дык зялезная логіка варункаў прымусіць нас рана ці позна далучыцца да якога колечы аб'яднаньня, калі толькі нашы таварышы не пажадаюць якім бы то ня было коштам застацца ў прыемнай адзіноце.

Час вельмі сур'ёзны, і мы пэўны, што таварышы, разумеючы ўсю адпаведнасьць моманту, падойдуць да вырашэньня пытаньня з погляду гаспадарчага будаўніцтва і перамогі крызісу.

Зьверствы грэкаў у Турцыі.

Нота Народнага Камісара па Чужаземных справах.

Народны Камісар па Чужаземных справах Расейскай Сацыялістычнай Фэдэрацыйнай Савецкай Рэспублікі зьвярнуўся да ўсіх урадаў з нотай 22 кастрычніка, у якой зьвяртае ўвагу на тое, што грэцкая армія, якая ўварвалася ў Турцыю, нішчыць пры адступленьні пекныя квітучыя мясцовасьці. Зьверствы грэцкага войска над мірным жыхарствам не спыняюцца. Абмалёўваючы, Расейскае правіцельства зьвяртаецца да ўрадаў з пралапаваньнем зрабіць крокі, каб спыніць падобныя чыннасьці грэцкага войска ў Турцыі.

Манархічная авантура у Вэнгрыі.

Выступленьне Карла.

Нямецкія газэты з поўнасьцю пацьвярджаюць, што выступленьне экс-імпэратара Карла адбылося з поўнай згоды і пры ўдзеле Францыі, каб утварыць у Вэнгрыі і Аўстрыі адзіную каталіцкую паўднёва-нямецкую дзяржаву. Францыя абяцала Карлу сваё падтрыманьне пры абвяшчэньні Вэнгрыі праводзіць супроць-нямецкую палітыку і ўвайсьці ў склад малой Антанты, высласьці францускіх афіцэраў і інструктараў для вэнгерскай арміі, што Карл пісьменна ўсе абавязкі прыняў. Нямецкі друк аднагалосна выказваецца супроць авантуры Карла. Гэткую ж заяву зрабілі ўсе аўстрыйскія газэты, што Паўднёвая Славія і Чэха-Славаччына знаходзяцца ў вялікай апасцы, у краінах Малой Антанты пануе вялікае ўзбудураваньне адбываецца пасьпешныя падрыхтаваньні да вайсковых чыннасьцяў. Малой Антанце пагражае інтэрвэнцыя, а Чэха-Славаччына мабілізуе 4 прызыўных узросты. У Сэрбіі мабілізованы тры дывізіі.

Рабочыя рыхтуюць адпор.

У зьвязку са здарэньнямі ў Вэнгрыі, рабочыя грамады нямецкай Аўстрыі пасьпешна ўзбрайваюцца.

Навокал Будапэшту.

У Будапэшце абвешчана вайсковае становішча. Рэгэнт Хорці зьвярнуўся да войска з адозвай, заклікаючы іх не дапусьціць, каб Карл захапіў царскую пасаду. Вэнгерскае правіцельства ўхваліла змагацца з Карлам да астатняй магчымасьці. Каля Будапэшту ў нядзелю пачалася ўпартая бойка з урадавым войскам Карла, якое складалася галоўным чынам з чужаземных дабраахвотнікаў з Інбурскага батальёну.

Адносіны Малой Антанты.

Чэха-славацкае правіцельства адправіла ў Вэнгрыю ультыматыўнае вымаганьне, каб Карл пакінуў краіну ў 48 гадзін.

Пастанова канфэрэнцыі паслоў.

Канфэрэнцыя паслоў Антанты зрабіла прапанаваньне Вэнгэрскаму правіцельству зараз жа абвясьціць Карла скінутым, зрабіць крокі дзеле затрыманьня і прымусіць яго пакінуць Вэнгрыю пры ўмовах, якія будуць пастаўлены саюзьнікамі.

Войска Карла разьбіта.

Пасьля ўпартай бойкі войска Карла разьбіта і ў вялікім непарадку адступае. У часе бойкі салдаты Карла палкамі здаваліся ў палон.

Карла ўзялі ў палон.

З Вены паведамляюць, што Карл з жонкай узяты ў палон, якому пастаўлены ўмовы — адмаўленьне ад пасаду, за сябе і за жонку і выдаць ... ... прыхільнікаў, зараз жа выехаць з Вэнгрыі.

У белай Польшчы.

Забастоўка ў Польшчы.

Забастоўка сельска-гаспадарчых рабочых Пазнанскай мясцовасьці адбывалася з вялікай упартасьцю. Парабкі забіралі ад памешчыкаў коняў, нападалі на маёнткі, засьценкі. Забастоўка скончылася поўнай перамогай рабочых, усе вымаганьні якіх здаволены. У Львове цягнецца забастоўка мэталістаў. Рабочыя заяўляюць, што калі іх вымаганьні ня будуць здаволены, дык будзе абвешчана агульная забастоўка. У Варшаве выбухнула забастоўка рабочых санітарнага забясьпечаньня. У Саснавіцах забаставалі канторскія служачыя.

Польская буржуазея нездаволена.

Польскія газэты заняты разглядам Верхня-Сілескага пытаньня. „Кур'ер Паранны“ нездаволен новай праваločкай, якую называе перамогай нямецкай дыплёматыі. Газэта выказывае апаску, што новая адстрочка вырашэньня Верхня-Сілескага пытаньня выкліча выбух нацыяналістычнага пачуцьця ў Нямеччыне.

Камуністычны рух пашыраецца.

Польскія дэманстранты не хаваюць сваіх замераў накіраваць рэвалюцыйным шляхам польскі савецкай рэспублікі. „Камунізм стаў у Польшчы вялікім рабочым рухам“ — адзначаюць газэты. Газэты вымагаюць ад правіцельства ўзмацненьня законаў у барацьбе з камунізмам.

Сярод белагвардзейцаў.

Пагромшчыкі не суцішаюцца.

У белагвардзейскай газэце Савінкава „Свабода“ Філёзафаў зьмясьціў артыкул з прычыны высяленьня ў Полацак польскім правіцельствам 14 расейскіх арганізатараў пагромна-бандыцкага руху ў Расеі. Філёзафаў заявіў, што ён і яго прыхільнікі адмаўляюцца дабраахвотна пакінуць Польшчу. Зусім ясна, што гэта вырашэньне нашых пагромшчыкаў падсказана ім тымі коламі польскага грамадзянства, якія дужа жадаюць выклікаць непаразуменьне на грунце падтрыманьня польскім правіцельствам кучкі здрайніцкіх патрыётаў. Газэта заяўляе, што ў астатнія дні мы спаткалі з боку польскай грамадзянскай думкі сялькае маральнае падтрыманьне. Польскае правіцельства зрабіла адстрочку тым, якія высяляюцца да 26 кастрычніка.

Выступленьне Красіна у Лендане

Газэта кадэтаў „Руль“ вось як зьмяшчае падрабязна аб выступленьні т. Красіна ў Лёндане: „На канфэрэнцыі па пытаньнях эканамічнага адраджэньня і ўсеагульнага міру цэнтральным пытаньнем было пытаньне аб голадзе ў Расеі.

Старшыня сходу лёрд Б'ючэн сказаў, што частка адказнасьці ляжыць на Англіі, якая патраціла каля 100 мілёнаў на Дзянікіна і Урангеля, а цяпер не дае грошай для галадуючых Расеі. К гэтаму ж усё, што будзе зроблена для палепшаньня становішча ў Расеі, павінна павесьці да зьмяншэньня беспрацоўя ў Англіі.

Красін, якога сход шчыра вітаў, гаварыў аб геройскіх патугах, якія робіць Савецкая ўлада, прафэсыянальныя саюзы, каапэратывы і усё жыхарства Расеі для барацьбы з голадам. Нікалі край ня быў так адчаюшны. У зьвязку з сусьветнай вайной, чэха-славацкім паўстаньнем і з вайной супроць Савецкай улады, якая адбывалася пры падтрыманьні Антанты, расейская сельская гаспадарка зусім разбурана. Цяпер пачынаецца зіма, і маякі стануць яшчэ большымі, бо да голаду далучацца яшчэ і холад і розныя эпідэміі. „Мы, сказаў Красін, асабліва надзеемся на дапамогу рабочага класу і рабочых арганізацый Эўропы. Да іх раней ужо расейскія рабочыя і сяляне мелі ад іх своечасовую дапамогу.“

Савецкая ўлада, паведаміў далей Красін, стварыла спэцыяльную камісію з лепшых спэцыялістаў па сельскай гаспадарцы і эканамістаў для разгляду голаду. Ужо выпрацаван плян для скарыстаньня вынікаў навуковых разьлікаў для барацьбы са сьпякотай, тэхнічнага палепшаньня апрацоўкі зямлі, даставы сялянам машын, падрыхтаваньня культуры кукурузы, якая менш падлягае сьпякоце чым хлеб і г. д. Але савецкая ўлада яшчэ вымушана змагацца з варожай палітыкай чужаземных дзяржаў, якія за апошнія часы паказалі ізноў, што яны жадаюць скарыстаць справу дапамогі з мэтай палітычнага ўціску на савецкую ўладу. Гэта палітыка павінна быць спынена і з Савецкай Расеяй павінна быць зроблена фармальная ўмова.

Павінна быць прызнанай улада, якую расейскі народ сам сабе выбраў. Патрэбны і чужаземныя крэдыты, але ніякога рыску няма, калі мілёны сялян будуць мець магчымасьць павялічыць ураджай — праз свой ўроду. Правіцельства Англіі і Францыі ... знаходзілі сотні мілёнаў фунтаў стэрлінгаў для падтрыманьня арміі Калчака і іншых генэралаў, разбураўшых расейскіх сялян наогул, а асабліва жыхарства галадуючых губэрняў, змогуць знайсьці грошы для дапамогі.

З тым галандзкі прадстаўнік Фіман, сакратар міжнароднага саюзу прафэсыянальных саюзаў, гаварыў, што дзяржавы, якія ўваходзяць у склад лігі нацыяў і якія змаглі растраціць у гэтым годзе 643 мілёны на ўтрыманьне войска і ня хочуць даць 5 мілёнаў паміраючым з голаду расейцам.

Брэльсфард заявіў, што гандлёвая справа не дапамогі расейскім сялянам і дасцем зьявіцца адным з самых грудзевых адрэньняў у гісторыі хрысьціянскага сьвету.

Далейшых спраў ... тага цік ... паса ... к жалю не зьмяш... гэтага.

Што чуваць заграніцай

Англія перажывае дужа вялікі крызіс.

Старшыня міністраў Лейд-Джордж выступіў у палаце вобшчын з прамовай па пытаньню аб змаганьні з харчовым крызісам і беспрацоўем. Па словах яго, Англія перажывае цяжэйшы крызіс, які можа параўнаць толькі са становішчам пасьля напаляёнаўскіх войнаў. Дзеле барацьбы з беспрацоўем Ангельскае правіцельства прапануе расьсяліць у розныя мясцовасьці 50.000 былых салдат. Для беспрацоўных адпушчана 10 міліёнаў фунтаў стэрлінгаў. Праваказцы з боку прадпрыёмцаў, якія падтрымліваюцца жандармэрыяй і паліцыяй, павялічваецца. У Рубэ адбыліся схваткі забастоўшчыкаў з жандармэрыяй у той час, як мэталісты жадалі памяшаць штрэйкбрэхэрам узяцца за працу. Паліцыя біла забастоўшчыкаў. Праца нідзе не адбывалася. У дэманстрацыі пратэсту перад рабочай біржай прымала ўдзел 15.000 забастоўшчыкаў. Забастоўка ткачоў абхвáціла 37 мануфактурных прадпрыёмстваў.

Міністэрскі крызіс у Нямеччыне.

Прэзыдэнт Нямеччыны Эбэрт зрабіў прапанаваньне доктару Вірту ўтварыць новы габінэт міністраў. Эбэрт наладзіць нараду з прадстаўнікамі Рэйхстагу, лідэрамі сацыял-дэмакратаў, незалежнымі народнай партыі па вядомай праграме наконт Верхняй Сілескага пытаньня. Пакуль ня будзе ўтвораны габінэт, эканамічная камісія ў Верхнюю Сілезію ня можа быць пасланай. Нямецкі друк з цікавасьцю разглядае ўтворанае становішча. Сацыял-дэмакрацкая газэта „Форвэрст“ адзначае магчымасьць утварэньня правіцельства выключна з буржуйных колаў, коражных сацыял-дэмакратам. Газэта камуністаў „Ротэ-Фанэ“ заклікае рабочых памяшаць буржуйным колам і ўтварыць правіцельства пры дапамозе сацыял-дэмакратаў.

Падрыхтаваньні к новай вайне.

Камуністычная газэта „Камуніст“ зьвяртае ўвагу рабочых на тое, што ўжо 2 дні, як парыскія прадпрыёмствы ўзяліся за выканаваньне буйных заказаў на газавыя маскі. Газэта пытаецца, для якога правіцельства назначаны гэтыя маскі.

Забастоўка ў Канстантынопалі.

Ня гледзячы на гвалты, у Канстантынопалі адбываюцца забастоўкі рабочых трамваяў і электрычнай станцыі. Ангельцы абкружылі сход забастоўшчыкаў, арыштавалі шмат рабочых і пагрозай прымусілі працаваць. Забастоўка цягнулася два дні і скончылася перамогай рабочых. Пэнсія павялічана на 20 працантаў.

У Савецкай Фэдэрацыі.

Перавыбары.

Пецярбург. 16. 10. У Пецярбургу пачаліся перавыбары ў Пецярбурскі совет. У першы дзень адбыліся сходы на шмат агіх прадпр ыемствах і вайсковых часьцёх. Прайшлі камуністы і беспартыйныя.

За гандаль.

Пецярбург. 26. 10. За выдачу дазволеньняў дзеля гандлю на рынках атрымана 1 526 000 000 руб. ...

...Хлапчата-паперный... волосьці.

...ных Камісараў Туркестанскай рэспублікі ўхваліў скупляць увесь урод хлапку, захаваць дзяржаўную манаполію хлапка і даць права хлапковаму камітэту. Дзеле прадажы хлапка Расеі заграніцай Камітэту асыгнована 15 міліярдаў рублёў для звароту.

Здабыча солі.

У Туркестанскай Рэспубліцы здабыта солі ў бягучым сэзоне тры з паловай міліёны пудоў. Заданьне выканана са значным павялічэньнем.

ЗМАГАНЬНЕ З ГОЛАДАМ.

Рухайцеся на дапамогу.

Арэнбург. 21. 10 У Кустанайскай губэрні зарэгістравана 73 тысячы галадуючых дзяцей. У адным Кустанаі 8 тысяч. У Вуральску вялікае зборышча дзяцей, якія прыехалі з галадуючых губэрняў. Падтрыманьне жыцьця дзяцей вядзецца на сродкі губэрскага падатку. У Кустанайскай губэрні бярэцца па 20 фун. з дзесяціны, якая мае ўсходы.

Мікалаеўская чыгунка — галадуючым.

Чыгуначнікі Мікалаеўскай чыгункі адлічаюць ад звышгадзіннага заработку ад 5 да 30 проц. Ад нядзельнікаў і суботнікаў у жніўні месяцы сабрана 42 міліёны 300 тысяч рублёў.

Грамадзянская праца

Арэнбург 21. 10 У Вуральскіх губэрнях для галадуючых рыхтуецца грамадзянская праца. Мяркуецца пабудаваць 10 агранамічных пунктаў.

Трэба ўратаваць жывёлу.

За недахватам харчоў у неўраджайных губэрнях усё пашырaецца надзеж жывёлы. Дзеле таго, каб ўратаваць жывёлу ў гэтых губэрнях, сэкцыяй па ўратаваньню жывёлаводзтва пры Цэнтральнай Камісіі дапамогі галадуючым прымаюцца меры к перавозцы жывёлы з неўраджайных губэрняў у Цэнтральную Расею, а так сама ў Туркестан. На бліжэйшы час рыхтуецца перавозка каля 40 000 галоў кароў і коняй. У першую чаргу вывозіцца жывёла з савецкіх гаспадарак і лепшая жывёла сялянства. Як скончыцца голад, вывезеная жывёла будзе зьвернута назад.

Адначасна вядзецца праца па забясьпечаньню фуражом жывёлы, якая асталася на мейсцы.

Разьвядзеньне жывёлы вельмі важна для сельскай гаспадаркі, і Савецкая ўлада хоча выратаваць яе ад сьмерці.

Заграніцкая купля для галадуючых.

МАСКВА. 26—10. Да 1-га кастрычніка куплены Народным Камісарыятам Чужаземнага Гандлю для галадуючых гэткія харчы: 3.415 000 пудоў мукі, з якіх прывезена 1.542.000. Куплена пшаніцы ў Лёндане—2.227.530 пудоў. Прывезена з іх у Расею 699.767 пудоў. Куплена жыта ў Лёндане 552.000 пудоў, якія прышлі ў Расею цалком. Куплена так сама шмат рысу, селядцоў, мясных кансэрваў і іншага. Здабыта дужа многа фабрычных рэчаў, якія куплены, галоўным чынам, у Англіі і Нямеччыне, а ў Швэцыі—дзеле абмену ва ўродных губэрнях на харчы для галадуючых.

Міжнародная рабочая пазыка.

Камітэт дапамогі ўтварыў камісію дзеле разгляду пытаньня аб міжнароднай рабочай пазычцы. Адбываецца чынная падгатоўка дзеле ўтварэньня тыдня дапамогі на карысьць галадуючых у кастрычніку месяцы. Адбываецца чынная падрыхтоўка дзеле наладжаньня ўрачыстасьці гадавіны акцябарскай рэвалюцыі.

Ахвяраваньні.

Да 10 верасьня 24 губэрні ахвяравалі наогул 132.000 пудоў хлебных рэчаў. Маскоўская база атрымала 200 вагонаў розных рэчаў ад амэрыканскай адміністрацыі дапамогі.

Для засолкі гароднiна.

Для засолкі гародніны ў галадуючых губэрнях з дзяржаўных харчовых запасаў адпушчана 675.000 пудоў солі.

Пэрсіцкі хлеб.

Камісарыят па Чужаземнаму Гандлю купіў для галадуючых губэрняў у Пэрсіі першую партыю хлеба ў ліку 300 тысч. пуд.

Правідлова.

У Арэнбурзе саюз харчавікоў абавязаў прыватныя сталоўкі і гарбатні на працягу 2-х тыдняў карміць галадуючых дзяцей.

Буржуазея адкупляецца патакам.

У Тыфлісе ў тыдзень дапамогі галадуючым, як агульнае зьявішча, буржуазея ахвяроўвала ўсякі хлам, які не магла збыць рынкавым. Прыстойнага ахвяраваньня яна не зрабіла ні разу. У магазынах, якія ломяцца ад харчовых тавараў, давалі па пяцёх тысяч рублёў. Такія падачкі тыфліскай буржуазеі галадуючым Расеі.

Дзяржаўная дапамога.

Масква 25. 10. За час да 15 верасьня адпушчана дапамогі галадуючым дзяржавай 55 міліярдаў і 62 міліёны рублёў.

Беларусь на дапамогу галадуючым.

Помняць братоў.

16-га кастрычніка ў Бортнікаўскай воласьці адбыўся дзень збору па ўсіх вёсках на карысьць галадуючых Паволжа. Дзеля большага карыстаньня валасная камісія разьмеркавала вёскі воласьці на раёны і на кожны з іх паставіла аднаго сябра валаснай камісіі; пад яго кіраўніцтвам выбіралася вясковая камісія, якая і сабрала збор, тэхнічную працу па падпісных лістох споўнілі настаўнікі.

Цікава адзначыць, што чым бяднейшае сялянства, тым стараннейшай адносілася да збору, ахвяруючы найболей харчоў. Напрыклад: вёска Мікалёва спалена была ў 1919 годзе палякамі, а сёлета агнём зьнішчаны яшчэ 54 хаты. Збор вёўся 5 школьнымі работнікамі і 4 членамі з моладзі. Сабрана 20 пудоў бульбы, 3 з пал. пуды жыта, 1 з пал. пуд ячменю, 16 фунтаў аўса, 6 фунтаў мукі 47610 рублёў. З іншых вёсак шчодра ахвяравалі ... вёска. Вёскі Бортнікі, ... з ... як Парфёна Хур і інш. Трэцяе месца па сабраньню займае Пілі...скі вясковы совет. Не адгукнуліся вёскі: Бобчы, Шаркова, Паньковічы і Шлэзвіна. Усяго сабрана 125 пудоў бульбы, 12 пуд. 20 ф. жыта, 2 пуды 10 фунт ў аўса, 3 п. 10 фунтаў ячменю, 6 фунтаў мукі і 265,000 рублёў грашмі. Ахвяраваньне цягнецца.

буржуйскага панону, дзе адбываюцца гвалты буржуазеі, і заслужаныя ... тэхнічнага працаўніцтва т. Сядава аб помачы Паволжу ахвяравалі сваю месячную пэнсію ў ліку 262 600 рублёў.

Прыклад Горкаўскай воласьці.

У Горкаўскай воласьці зарганізавана валасная камісія дапамогі галадуючым Паволжу. Разасланы адозвы. У кожным вясковым совеце выбраны ўпаўнаважаныя, якія разам з прадстаўнікамі вясковага саветy абходзяць кожную сялянскую хату. Сяляне на клич аб дапамозе ахвотна адгукаюцца. За месяц працы па воласьці сабрана 500 пудоў жыта. Асьветным камітэтам пры валаснай камуністычнай ячэйцы ад 2 спэктакляў сабрана 250 тысяч рублёў.

Акцябарская воласьць заўсёды наперадзе.

Акцябарская воласьць (Бабруйскага павету) здала к 10 кастрычніку 1782 пуды жыта на карысьць галадуючых.

Бабруйскі павет галадуючым.

На 19 кастрычніка ў паветовай камісіі дапамогі галадуючым і ў павятовым грашовым аддзеле мелася больш за 60 міліёнаў рублёў, 48 міліёнаў пераведзены ў Меньскую цэнтральную камісію дапамогі галадуючым, 10 міліёнаў пераведзены Народнаму Камісарыяту Асьветы на карысьць дзіцячых дамоў. Усяго атрымана ахвяраваньняў паветовай камісіяй 64 міліёны рублёў.

На роднай ніве.

Чырвонаармейцы 32 працоўнага батальёну, прыехаўшы ў край вольнай рэспублікі з польскага ...

Водгукі заграніцай.

Дапамога міжнароднага пралетарыяту.

Заграніцным рабочым камітэтам дапамогі галадуючым Расеі сабрана ў сярэдзіне кастрычніка 30 міліёнаў нямецкіх марак, а ў пераводзе на расейскія грошы—666.000 руб. золатам. На першым месьце збораў ідуць рабочыя Францыі, пасьля Італіі, Швэцыі, Нямеччыны, Нарвэгіі і інш. Апрача грошаў рабочыя ўсіх краёў ахвяроўваюць рэчы. У Нямеччыне сабрана рэчаў на міліён марак, у Швэцыі 3 вагоны вопраткі, бялізны і шмат іншых рэчаў.

Харчовыя пункты.

Дзеле пабудаваньня харчовых пунктаў у галадуючых раёнах на дзён з Нямеччыны прывязуць харчы.

Харчы з Нямеччыны.

У Нямеччыне рабочым камітэтам дапамогі галадуючым сабрана і паслана ў Расею з першым харчовым маршрутам 37.000 кіло жытняй мукі, 121.000 кіло рысу, шмат бобоў, копчанага сырога сала, кансэрваў, згушчанага малака, какавы, гарбаты, цукру, бульбяной мукі, соды, кавы, солі.

Дапамога ідзе.

Адпраўлены ў Расею два параходы з транспартам вопраткі, абуцьця і 150 тон харчоў. Гатоў да адпраўкі нарвэскі параход у 1000 тон харчаваньня. У канцы кастрычніка чакаецца адпраўка францускага параходу ў 400 тон харчоў, а так сама 2 параходы з Італіі і Нямеччыны.

У галодных мясцох.

Як галадуюць дзеці.

У гарадох Саратаўскай губэрні дзеці чуць ходзяць ад голаду, бадзяюцца па вуліцах і рынках і жабруюць. Гандляры ж іх неміласэрдна адганяюць ад рынкаў. У галодных губэрнях былі выпадкі, каб не бачыць мучэньняў ад голаду сваіх дзяцей, родныя пакідалі іх на дарозе ў часе перасяленьня ці нават забівалі.

Эканамічная нарада Заходняй вобласьці.

Сёньня 28 кастрычніка ў Менску адчыняецца эканамічная нарада Заходняй вобласьці.

У звязку з гэтым лічым неабходным даць ніжэй зьмешчаны абгляд дзейнасьці эканамічнае нарады Беларусі.

Задачы эканамічнай нарады.

Эканамічная нарада Беларусі павінна быць вышэйшай гаспадарчай установай краю, якая аднае, рэгулюе і правярае дзейнасьць усіх эканамічных народных камісарыятаў, ставіць перад імі вызначныя новыя заданьні, абглядае ўсю гаспадарку наогул.

Ні адзін народны камісарыят вывучна не толькі ня можа ведаць усіх запасаў і сіл, якія мае вобласьць, але нават і таго, што зможа зрабіць другі народны камісарыят, чым можа быць карысным адзін другому і якім парадкам іх супольная дзейнасьць і патугі дадуць найлепшыя вынікі.

Вывучэньне гаспадаркі Беларусі.

Пераходзячы да гаспадарчага будаўніцтва разбуранага краю эканамічнай нарадзе патрэбна было мець больш выяўны малюнак запраўднага становішча і ўсіх галін гаспадаркі Беларусі. Загадчыкам статыстычнага бюро быў зроблен даклад аб эканамічным становішчы Беларусі ў 1921 годзе, дзе большая ўвага была зьвернена на сельскую гаспадарку, прыватна—на становішча сялянскай гаспадаркі. Даклад гэта падмацован быў лічбамі. Выслухаўшы гэты даклад і абмяняўшыся думкамі, эканамічная нарада пастанавіла разаслаць яго адпаведным працоўным установам з тым, каб камісарыяты даклад гэты вывучылі, зьвярылі яго з ведамі, якія ў іх маюцца, і на бліжэйшых пасяджэньнях эканамічнай нарады зрабілі б належачыя даклады аб тых мерах, якія імі прымуюцца, каб паставіць нашу гаспадарку ў лепшае становішча.

Гаспадарчая разруха.

Становішча гаспадарчай разрухі, агульнае ўсёй Расейскай Фэдэрацыі, у Беларусі яшчэ больш, дзякуючы імпэрыялістычным акупацыям і эвакуацыям. Грунтоўнай галіной нашай гаспадаркі зьяўляецца сельская гаспадарка. Абгляд гаспадаркі паказаў, як страшны раны, зробленыя сялянскай гаспадарцы апошнімі сямёх гадамі. Усё павялічваючыйся лік гаспадароў без коняў, без кароў і без сельгасмашын, кепскія прыклады, кепская апрацоўка зямлі, бо ў сялян ня мае магчымасьці, а да харчовага налогу ня было і цікавасьці скарыстаць усю зямлю.

Выраб сельскай гаспадаркі.

У выніках—харчаваньне і сельскі выраб вельмі слабы. Толькі ўрод гэтага году сярэдні, а мейсцамі і вышэй сярэдняга, дае нам магчымасьць выканаць значную частку харчовага налогу і пратрымацца гэту зіму, і тое толькі пры самым рашучым зьменшэньні ліку асоб, якія знаходзяцца на дзяржаўнай дастаўцы. Калі аднак сельская гаспадарка пры дапамозе дзяржавы і самадзейнасьці сялян зможа ўжо ў бліжэйшыя гады значна паправіцца, гэтага нельга сказаць пра нашу фабрычна-заводзкую прамысловасьць. Ніколі ня бушыя вельмі добрага гатунку заводы Беларусі, асабліва моцна пацярпелі ад вайны. Пажары і эвакуацыі зьнішчылі шмат буйных заводаў і пасавалі большасьць з іх. Маўшыя самую цесную сувязь з сельскай гаспадаркай (бровары, крахмальныя заводы, масьлабойныя, скураныя, мыльні, крупадзёркі) падзялілі агульны лёс з ёю. Пры палепшаньні сельскай гаспадаркі, калі будуць некаторыя лішкі пасьля задавальненьня сваіх патрэб засеву і здачы харчовага падатку, гэтыя галіны прамысловасьці змогуць гэтак сама паправіцца, хаця і для іх вельмі востра стаіць пытаньне аб абсталяваньні, апале, транспарце і г. д.

Пры дастатку лясоў і сплаўных рэк, якія маюць напрамак на поўнач і захад, лес зьяўляецца скарбам Беларусі. Адпраўка за граніцу і Украіну лясных матар'ялаў і апрацоўка апошніх на лесапільных заводах, фанерных, запалкавых, калодачных і папировых фабрыках, меў у гаспадарцы краю значную вагу. Лясныя матар'ялы і цапер зьяўляюцца вызначным матар'ялам надзвычайнай важнасьці і нашай лясной прамысловасьці ня цяжка будзе заняць ганаровае мейсца ў гаспадарцы Беларусі. Блізкасьць да граніцы, выгаднае разьмеркаваньне чыгунак, рэк і каналаў усё гэта дапамагае вашаму лясному вывазу, за які мы можам атрымаць, як харчы, гэтак і шмат чаго патрэбнага для сельскага і гарадзкога жыхарства. Падрабязнае знаёмства з вырабнасьцю нашых працуючых фабрык і заводаў паказала значнае зьмяншэньне вырабнасьці працы, якое тлумачыцца кепскай забясьпекай рабочых і служачых. У гэтай галіне патрэбна вельмі моцная і адпаведная праца с боку саюзных арганізацый, па зьмяншэньню ліку служачых, падняцьцю працоўнай дысцыпліны і забясьпечаньня працоўных.

Бліжэйшыя задачы.

У зьвязку з усім сказаным, эканамічнай нарада мела перад сабой дзьве грунтоўныя задачы: 1) павялічыць матар'яльныя запасы краю шляхам наладжаньня дзейнасьці эканамічных народных камісарыятаў, інакш кажучы, дапамагаць развіцьцю дзяржаўнай прамысловасьці і земляробства, 2) ствараць гэткія варункі, каб прыватная прамысловасьць, сялянская гаспадарка, кааперацыя і вольны тавараабмен пайшлі па таму шляху, які ім адзначан савецкай дзяржавай. Інакшымі словамі, каб дапамагчы ўзросту і ўмацаваньню дзяржаўнай прамысловасьці, як канчатковай перамогі ў грунце канкурэнцыі. Зразумела, што ўперад больш усяго ўвагі эканамічнай нарадзе прыйшлося зьвярнуць на Савет Народнай Гаспадаркі Беларусі.

Правядзеньне новай эканамічнай палітыкі.

Калі да вайны прамысловасьць Беларусі была слаба разьвіта, дык к падпісаньню Рыскай умовы той нязначны лік фабрык і заводаў, які яшчэ захаваўся, знаходзіўся ў самым кепскім становішчы. Адсутнасьць апалу, сырога матар'ялу і грошаў рабіла вельмі цяжкім наладжваньне вырабу. Эканамічная нарада прапанавала С. Н. Г. Б. даць сьпіс усіх прадпрыёмстваў, якія ёсьць магчымым ставіць с боку, пры ўмовах, калі яны будуць працаваць пры поўнай нагрузцы. Выпаўшы праз Народны Камісарыят Харчаваньня, якія харчы могуць быць дадзенымі, на што можна надзеяцца, цяперашні вольны рынак некаторыя рэчы вырабу і за захаваўшы поўныя ўзаемадносіны між С. Н. Г. Б. і іншымі Народнымі Камісарыятамі, эканамічная нарада зацьвердзіла апрацаваны С. Н. Г. Б. супольна з Саветам прафэсыянальных саюзаў Беларусі, план працы нашай прамысловасьці.

Арэнда прадпрыёмстваў.

Адначасова эканамічная нарада зацьвердзіла сьпіс прадпрыёмстваў падлягаючых здачы ў арэнду, адзначыўшы тое, што права на арэнду ў першую чаргу даецца кааперацыям. Эканамічнай нарадай было прапанавана С. Н. Г. Б. точны рахунак скарыстаньня якой-небудзь галіны прамысловасьці, каб мець магчымасьць убачыць, што праца пры новых варунках будзе гаспадарча карыснай. Такі рахунак быў зроблен у адносінах да групы скураных заводаў, якія ўвайшлі ў вырабачы плян С. Н. Г. Б. Прыйшлося гэтак сама зьвярнуць асаблівую ўвагу на пытаньне аб здачы ў арэнду рэшты скураных заводаў С. Н. Г. Б, і Савет прафэсыянальных саюзаў Беларусі па гэтаму пытаньню як быў адзінадушны і эканамічная нарада азнаёміўшыся з усімі матар'яламі, прыйшла да пастановы, што рэшта заводаў па[д]лягае здачы ў арэнду.

Забясьпека рабочых.

За грунт добрай вырабнасьці эканамічная нарада прызнала аплату працы рабочых так, каб кожная на прэміяцыі. Па гэтаму пытаньню быў выслуханы даклад Савету Прафэс. Саюзаў Беларусі і паводле справы, якую даў Нар. Кам. Харчаваньня, была зроблена вось якая пастанова:

1) Прапанаваць Сав. Прафэс. Саюзаў Беларусі супольна з С. Н. Г. Б. праверыць склад першай харчовачнай групы рабочых і служачых, пры гэтым адзначыць, што гэта група забясьпечваецца ў першую чаргу і ў поўнай меры.

2) Прапанаваць С. Н. Г. Б. і Кам. Загранічн. Гандлю выявіць усю магчымасьць зьмяншэньня 775 ці тысячнага фонду для ўмацаваньня харчовых запасаў.

Апалавы трохтыднёвік на Беларусі.

Сводка Менскай раённай лясной канторы на 23 кастрычніка.

Падвезена ў Менск па раёну Менскай раённай лясной канторы на 23 кастрычніка вось які лік дроў: з Прылуцкага лесу 28 ½ куб. саж., Бараўлянскага 17 куб. саж., Архірэйскага 173 ⅞ куб. саж., Старасельскага 7 ¾ куб. саж., Да Аляксандроўскай чыгункі для г. Менску к 712 вярсьце 134 ⅛ куб. саж., к 681 вярсьце 15 куб. саж., к станцыі Каладзішча 10 куб. саж. К заходнім чыгункам для гор. Менску: к станцыі Міхановічы 25 куб. саж. дроў і 125 шпал ардынарных, 145 двайных шпал. Усяго да 23 кастрычніка па Менскай раённай лясной канторы падвезена к Менску 502 ½ куб. саж. дроў.

Веды з месц!

Да гэтага часу ведаў з месц і тыднёвай сводкі аб ходзе апалавага трохтыднёвіка яшчэ не атрымана. Па ўсіх паветах пасланы за подпісам т. Чарвякова тэлеграмы з указам на патрабу акуратна кожны тыдзень прысылаць у Цэнтральную Апалавую тройку Беларусі поўныя сводкі аб ходзе працы апалавага трохтыднёвіка на павеце. Да гэтай пары атрымалася толькі сводка аб ходзе апалавага трохтыднёвіка па Слуцкаму павету. Да 23 кастрычніка па Слуцкаму павету загатоўлена 624 куб. саж. дроў і вывезена 575 куб. саж.

Выезд апалавай тройкі на месцы.

Апалавы трохтыднёвік ідзе вельмі слаба па Сёмкава-Гарадзецкай, Старасельскай, Астрашыцкай, Гарадзецкай і Сеньніцкай вол. Менскага павету: Каб ведаць прычыны гэтага, туды едзе павятовая апалавая тройка ў поўным сваім ліку і на месцы разьбярэ цэлы шэраг непаразуменьняў паміж валаснымі камітэтамі працы і валасным выканаўчым камітэтам. Усё што можна сказаць, што па Менскаму павету пакуль што падвозка дроў ідзе дрэнна, што тлумачыцца тым, што яшчэ ня скончана падатковая кампанія і стаіць бездарожжа.

Транспартна-матар'яльны аддзел цягнецца ў хвасьце.

Транспартна-матар'яльны аддзел меў заданьне на апалавы трохтыднёвік з 5 да 20 кастрычніка вывезьці 350 куб. саж. дроў. Ім споўнена да 24 кастрычніка 173 куб. саж., толькі 50 процантаў заданьня. Трэба падцягнуцца, каб споўніць заданьне!

Наш вытворчы фронт.

Арэнда лакамабіляў.

(Бабруйск).

Эканамічным аддзелам аддадны ў арэнду на тры гады пасованыя паравы кацёл без арматуры, тыпу лакамабілю, як знаходзіцца на станцыі Бабруйск. Арандатар кітла абавязаўся споўніць арэндную плату ў першы год у ліку 240 пудоў жыта, ў другі і трэці—270 пудоў, а так сама зрабіць кацёл годным. Кацёл ацэнены ў 70 рублёў золатам. Арэндная плата выкупіць яго з лішкам.

На больш выгадных варунках зданы лакамабіль цяпер слыненага лесапільнага заводу т. Ганесьці. На заводзе маюцца некалькі лакамабіляў і аддача аднаго з іх у арэнду ня спыніць ходу заводу. Лакамабіль ацэнены ў 700 руб. золатам і аддадны ў арэнду на 1 год за плату натурай—1040 пудоў жыта з умовай, што карыстаньне ім будзе недалёка ад Бабруйску. Кацёл і лакамабіль арандатары павінны карыстаць на патрэбы млыноў.

Кустарны выраб.

Пры цяжкім становішчы нашае прамысловасьці, маецца патрэба прыцягнуць да працы на карысьць дзяржавы і таваравабмену кустара. У Бабруйскім павеце кустары спаўняюць ужо вельмі вялікія дзяржаўныя заказы. За час з 1 верасьня да 12 кастрычніка праз управу кустарнай прамысловасьці перадана кустаром заказы. Народнага Камісарыяту Земляробства на загатоўку 2000 грабляў, Камісарыяту Харчаваньня Беларусі на 20 маслабоек і 75 штук тары, Галоўнай Управе Прамысловасьці 5000 грое ручак і 6000 штук лінеяк. Заказы і ўжо споўнены. Вядзецца праца па загатоўцы тары для масьлабойнага заводу.

Смалакурная прамысловасьць.

8 смалакурных заводаў, якія маюцца ў Бабруйскім павеце ў ліку 31, у гэты час працуюць толькі 27. Маецца пусьціць у ход яшчэ 4 заводы. Яны бадай адмыйстрованы. Вырабнасьць заводаў лічыцца ў 100 процантаў мірнага часу. За апошнія тры месяцы да 10 кастрычніка выраблена і перадана на склад эканамічнага аддзелу 14 вагонаў смалы, 6 вагонаў шпігунару, 14 вагонаў вугля, 8 вагонаў смалы адпраўлена на Украіну. Астатнія 6 вагонаў перарабляюцца на трэсь, які так сама пойдзе на Украіну. Шпігунар на адным з прыватных заводаў ачышчаецца і перарабляецца на францускі. Пасьля ачысткі шпігунар будзе перадан замежнаму гандлю для экспорту.

Збор харчовага падатку на Беларусі.

Хто вінаваты ў затрыманьні.

(Вол. Пяражыры, Ігуменскага пав.)

Спаўнена харчовага падатку к 29 сьнежаню маецца вось у якім ліку: жыта 86 процантаў, аўса 46 процантаў, бульбы 34 процанты, ячменю 48 процанты, масьлянага семя 56 процантаў, масла 73 процанты, яек 80 процантаў, воўны 96 процантаў, мяса 1 процант.

Нядоімкі засталі: жыта 67 процантаў, аўса 26 процантаў, ячменю ½ проценту, бульбы 90 процантаў, мяса 40 процантаў і пшаніна 10 процантаў.

Затрыманьне спаўненьня ўсяго харчовага падатку залежыць ад таго, што Менскі зернавы камітэт абяцаў падаць вагоны на станцыю Міхановічы, але гэтага не зрабіў, сяляне, якія павезьлі харчовы падатак на гэту станцыю, павінны былі вяртацца назад і вязьці яго ў Менск. Акрамя таго, пры прыёмцы ў Менску харчовых рэчаў сялянам вельмі ўзнікаюць перашкоды, бяз зернем назад, а бульба ад іх не прыйманні.

Адставаўшы Мазырскі павет—апярадзіў усіх.

У свой час Мазырскаму Павятоваму Камітэту харчаваньня было пастаўлена на від, што ён у часе праводзаньня падатковай кампаніі не надаючы той крайняй важнасьці хуткай перабудовы і ўмацаваньня харчовага апарату к новым формам загатоўкі харчоў вясковай гаспадаркі; з прычыны чаго Мазырскі павет ўсім адстаў у здаванні спаўненьня харчовага падатку. Але гэта тарміна цягнуўся надоўга.

Мазырскія падатковыя працаўнікі не магі стаяць з боку ад актыўнай працы па дапамозе галадуючым Паволжа. Сьцямілі гэта прафсаюзныя, савецкія і партыйныя арганізацыі Мазырскага павету. Арганізаваная праца Павятовага Камітэту харчаваньня і ўсіх прафсаюзных, партыйных і савецкіх органаў выявілася на справе, напрыклад: Да 23 кастрычніка г. г. па Мазырскаму павету здадзена на харчовы падатку—жыта 116.1 процантаў, зярна фуражу 32.2 процантаў, бульбы 63.3 процантаў, мяса 29.3 процантаў, сена 68 процантаў. Можна сказаць, што Мазырскі павет вельмі пасьпешна спаўняе заданьні, якія загаданы Цэнтрам, і займае першае месца ў адносінах выкананьня харчовага падатку.

Камень замест хлеба.

Кулакі маюць на мэце сарваць харчовы падатак. На гэтых днёх у аддзеле рэвалюцыйнага трыбуналу Н-скай дывізіі ў Бабруйску слухалася справа нападчыкаў падатку Антошаных Хведара і Арцёма, якія, здаючы жытні падатак у ліку 9 пуд. 20 ф., вымяшалі жыта з камяком і пяском. Трыбунал прыгаварыў Арцёма да прымусовай працы на трохмесячны тэрмін. Антошына Хведара супольніка Арцёма, па яго старасьці з пад варты звольніць. Муку, якую яны здалі, канфіскаваць і прымусіць Антошына Хведара споўніць другі раз падатак у тым-жа ліку.

На мясцох.

Сьпячы Нартэатр.

Ужо прайшоў вялікі кавалак часу, а дзьверы Слуцкага Нартэатру зачынены. Заснула прырода, заснуў і тэатр. З пачатку вясны здавалася, што Слуцкі пададдзел мастацтва зробіць вялікую працу, што ён будзе шырыцца, цьвісьці, як тыя красачкі, якія вылезьлі з мокрае зямлі і радуюцца цёплым праменьням веснавога сонца. Але ня ўсё тое збываецца, чаго мы жадаем. На працягу двух месяцаў слуцкія трупы ня здолеюць паставіць хоць адзін спэктакль. Праўда, на гэтых днёх расейская трупа прадзёрла свае вочы і паставіла „Амфісу“, а беларуская яшчэ ўсё пазяхае і ніяк ня можа ачнуцца ад свае сьпячкі. Няўжо-ж ёсьць тут якая-небудзь сувязь з настаўшаю восеньню, з заснуўшымі дрэўцамі, красачкамі і г. д.? Не! Чалавек, а выключна, яго мастацтва ня толькі не павінен сам засыпаць з заміраньнем прыроды, а наадварот, ён павінен будзіць сваіх сьпячых братоў, будзіць і самую прыроду затым, што ён лічыцца найздатнейшым тварэньнем прыроды. Слуцкія трупы гэта забылі. Некаторыя артысты кажуць так: за цяперашнюю плату ня варта і старацца. Грошы мы атрымліваем невялікія, пайкоў нам аддзел Нарміраваньня працы ня хоча даваць і г. д. Калі гэта так, дык усе мы, працоўнікі розных савецкіх установаў павінны злажыць рукі, залезьці на печ і нічога не рабіць затым, што многія працоўнікі знаходзяцца ў шмат горшых варунках, чымсь артысты Слуцкіх трупаў. Але ж гэтага ніхто ня робіць, ня робяць затым, што калі мы пакінем працаваць, дык за працу возьмуцца другія, і нам будуць шчыра працаваць і бяз грошаў і без пайкоў, але праца іх ня пойдзе нам на карысьць. А дзеля таго, каб гэтага ня здарылася, нам трэба працаваць не пакладаючы рук, з вялікаю і цьвёрдаю вераю ў тое, што толькі сваёю ўласнаю працаю мы палепшым сваё становішча. Пара ўзяцца за працу і Слуцкім трупам, а найбольш беларускай.

Случанін.

Сумленны рабаўнік.

У Старасельскай воласьці яшчэ маецца поп на прозьвішча Страхоўскі, які не забыў свайго ранейшага царства. Ён карыстаецца цемрай народу, які паважае старыя царкоўныя звычаі і абірае яго самым бязьлітасным парадкам. Ён за адно толькі павянчаньне з бедняга селяніна, якому самому для прахарчаваньня не хапае, бярэ тры пуды жыта, а з больш багатага бярэ і дзесяць пудоў. А бедны народ цягне гэтаму паразыту астатні кавалак хлеба, баючыся божага граха. Чаму ж ён ня можа сваімі рукамі зарабіць сабе кавалак хлеба? Няўжо толькі з прычыны таго, што навучыўся маніць і бязьлітасна абіраць?

Час зразумець, час спыніць панаваньне паразытаў!

Эканамічная нарада ў вёсцы.

(Барысаўскі павет).

На пасяджэньні Вязуніцкага валаснога Рэвалюцыйнага Камітэту пастаноўлена арганізаваць эканамічную нараду і ячэйку дапамогі Рабоча-Сялянскай Інспэкцыі.

Абвестка.

Даводзіцца да ведама ўсіх сяброў Беларускага Рабочага клюбу, што пачалася перарэгістрацыя сяброў гэткага, якая скончыцца 20 лістапада. Усе сябры, якія не перарэгіструюцца, ня будуць надалей лічыцца сябрамі клюбу.

Праўленьне.

Адказны Рэдактар Т. Ашватоўскі.

Камуністычны Саюз Моладзі Беларусі

Пролетарыі ўсіх краёў злучайцеся!

Малады Араты

Выданьне Ц. К. і Менскага Павятова Гарадзкога Камітэту К. С. М. Б.

№ 26. Пятніца 28-га кастрычніка 1921 г. № 26.

Вывазіце апал.

Надыходзе зіма з яе марозамі, а між тым гарады, фабрыкі, чыгункі ня маюць апалу. А бяз дроў ня будуць працаваць фабрыкі, спыніцца чыгуначны рух. Усё гэта пагражае нам вялікімі бядотамі, якіх патрэбна абавязкова ўхіліцца.

Па ўсёй Савецкай Расеі адбываецца апалавы трохтыднёвік.

На працягу гэтых 3-х тыдняў павінны быць вывезены з лесу загатоўленыя дровы да чыгунак і гарадоў. Па ўсёй Расеі праца ўжо пачалася.

Беларусі дадзена заданьне загатовіць і вывезьці каля 16 тысяч кубоў дроў. Кожны павет, кожная воласьць атрымала сваю задачу і яны свае заданьні павінны выканаць.

Надыходзе гразь, дарога робіцца дрэннай для перавозкі. Усё гэта трэба памятаць.

Чым хутчэй дровы будуць вывезены, тым лепей.

Будуць працаваць фабрыкі, якія вырабляюць рэчы, патрэбныя сялянству. Будзе падвезен хлеб у гарады і галадуючыя губэрні.

Трохтыднёвік ужо пачаўся. Ужо ў шмат якіх валасьцёх сяляне ўзяліся за працу. Трэба ня спыняцца, а выканаць яе да надыходу гразі.

Сялянская моладзь павінна ў гэтай працы прымаць удзел, дапамагаючы вывазіць дровы і тлумачыць, калі патрэбна, жыхарству важнасьць і неабходнасьць хутчэйшай загатоўкі і вывозкі дроў.

Трэба памятаць: —будуць дровы, будзе цёпла рабочым. Пойдуць заводы і фабрыкі і селянін атрымае тое, што патрэбна для яго гаспадаркі.

Міхась Чырвоны.

Моладзь вёскі.

Як ні прыемныя новыя ўмовы жыцьця для разьвіцьця асьветы на вёсцы, а ўсё ткі моладзь ле застаецца ў ранейшай цемры. Замест таго, каб увайсьці ў арганізацыю камуністычнага саюзу моладзі, хадзіць на сходы, у хаты-чытальні і народныя дамы, дзе можна было б пачытаць кніжку ці газэту, яна наладжвае пустыя вечарынкі на вёсках, дзе займаецца толькі скокамі. Бацькі, замест таго, каб вучыць сваіх дзяцей, шчыра хаваць іх на гэтыя няпрыемныя шлях.

Замест таго, каб у вольны ад працы час, гадаць свайго сына ў хату-чытальню, народны дом ці на мітынг і сход ён сам [illegible] гэты [illegible] вечар.

Дзяўчата тавары[шы], час апамятацца і час узяцца за справу ко[мун]ы будаўніцтва. Сьмела і ўпарта ідзеце наперад, рыдаючы спатыкаючы асьвету, вядучы бязьлітасную барацьбу з цемрай вёскі. Не звяртайце ўвагі на [illegible] і старыя погляды на асьвету!

Цьваткоў.

Па вёсках і селах.

Зьнішчаюць няпісьменнасьць.

(С. Гайна-Слабада, Барысаўскага павету).

Агульны сход гуртка камуністычнага саюзу моладзі Гайна-Слабады ўхваліў мабілізаваць усіх сяброў саюзу, скончыўшых народную школу, дзеля зьнішчэньня няпісьменнасьці ўсіх сяброў саюзу. Сход даў двохмесячны тэрмін, на працягу якога не павінна быць няпісьменных сяброў гуртка.

Добра працуюць.

(Стара-Барысаў, Барысаўск. п.).

Гурток камуністычнага саюзу моладзі пры Стара-Барысаўскай сельска-гаспадарчай школе працуе дужа добра. Два разы на тыдзень зьбіраецца гурток палітычнай пісьменнасьці, дзе чытаецца „Элемэнтар камунізму".

Дзеля разьвіцьця сяброў гуртка сярод іх разьмяркованы тэмы, на якія яны павінны прачытаць даклад. Дзеля азнаямленьня з палітычным жыцьцём на вечарох голасна чытаюцца газэты.

Маладцы стара-барысаўцы!

Жадаюць асьветы.

(Новы Двор, Менскага павету).

Сялянская моладзь нават у самых глухіх вёсках ужо пачынае разумець патрэбнасьць асьветы. Так, напрыклад, ячэйка саюзу моладзі ў вёсцы „Новы Двор" паслала 4-х сяброў на розныя курсы.

Утварылі гурток палітычнай асьветы.

(М. Заслаўе, Менскага павету).

Заслаўская ячэйка Камуністычнага саюзу моладзі ўтварыла гурток палітычнай асьветы. Першая лекцыя аб „капіталізьме і сацыялізьме" выклікала вялікае зацікаўленьне ва ўсіх сяброў ячэйкі. Гурток ужо падгатоўваецца наладзіў палітычны суд над буржуйнай моладзьдзю. Гурток зьбіраецца акуратна па 3 разы на тыдзень.

Такім парадкам сялянская моладзь З[аслаўя] будзе ў палітычных адносінах сьвядомай.

Новы гурток.

(Менскі павет).

Інструктар павятовага камітэту Камуністычнага саюзу моладзі Беларусі ўтварыў гурток саюзу ў м. Маглыні.

М. Маглыня знаходзіцца каля самай граніцы і да цяперашняга часу там ня было ніякай арганізацыі. Сялянская моладзь нават такіх далёкіх куткоў пачынае гуртавацца.

Змаганьне з рэлігійнымі забабонамі.

(Сяло Беларучы, Менскага павету)

На сходзе Беларуцкага гуртка Саюзу Моладзі быў прачытан доклад „Рэлігія і камунізм". Гурток ухваліў пачаць шырокую агітацыю супроць рэлігійных забабонаў сярод сялянскай моладзі.

Пара моладзі Беларусі прачнуцца ад рэлігійных забабонаў.

Моладзь Беларусі галадуючым.

Тыдзень дапамогі галадуючым.

Што зроблена і што яшчэ трэба зрабіць.

Па рахунку Народнага Камісарыяту Харчаваньня, трэба сёлета ў галадуючых губэрнях прахарчаваць паўтара мільёна дзяцей і каля двух мільёнаў сталага грамадзянства. Лік людзей, якіх трэба харчаваць, павялічаецца к часу новага ўраджаю. Хлеба для прахарчаваньня іх трэба дванаццаць мільёнаў пудоў і бульбы дзесяць мільёнаў пудоў. Калі гэты хлеб і бульба будуць дастаўлены, то галадуючыя змогуць пражыць да новага ўраджаю. Дапамагаючы збору харчовага падатку на карысьць галадуючых, мы гэтым самым спаўняем частку гэтай працы.

Моладзь Беларусі, памятай аб гэтых 3-х мільёнах галадуючых!

На чырвоную дошку.

Пастановай агульнага сходу сяброў Старасельскага гуртка Камуністычнага Союзу Моладзі Беларусі Менскага павету занесена на чырвоную дошку Гарадзішчанскі вясковы савет за добрую дапамогу галадуючым Паволжа.

Усе грамадзяне Гарадзішчанскага вясковага савету дзякуючы гарачай чыннасьці старшыні вясковага савету тав. Васілеўскага, ахвяравалі на карысьць галадуючых 38 пудоў жыта, якое адпраўлена ў Менскі павятовы камітэт дапамогі галадуючым.

Вялікае дзякуй і хвала грамадзянам і старшыні Гарадзішчанскага вясковага савету!

Сакратар Бюро гуртка К. С. М. Садоўскі.

Менск.

Гурток саюзу пры ст. „Менск" заходнік чыгунак сабраў ад продажы газэт 1.400.000 руб. Газэты *прадаваліся ў раёне вакзалу і па лініі чыгункі. Ад пастаўленага гуртком спэктаклю сабрана 110.000 рублёў.*

Гурток саюзу пры палітычна-асьветных курсах адлічыў паёк за 3 дні і ўхвалена кожны тыдзень рабіць нядзельнікі.

Гурток „Друкароў" сабраў 390.000 руб. грашыма і 260 ф розных харчоў. 26 сяброў гуртка працавалі звышгадзінна два дні. Плата за працу перададзена ў камісію дапамогі галадуючым.

Гурток „Працаўнікоў Мастацтва" сабраў на карысьць галадуючых 38.600 руб. і 52 фунты мукі. На карысьць галадуючых працавалі звышгадзінна на працягу 12 дзён 4 сябры гуртка.

Гурток Камуністычнага Саюзу Моладзі Беларусі пры Народным Камісарыяце па чужаземнаму гандлю адлічыў на карысьць галадуючых 100 фунтаў мукі. Ад продажы кніжк „Адзін з многіх" выручана 74,000 руб.

Гурток хлебапякарні ЕПО сабраў на карысьць галадуючых 10000 руб. і 14 пудоў хлеба.

Ад вечару рабочай моладзі, наладжанага Менскім павятовым гарадзкім камітэтам 8 га кастрычніка, сабрана на карысьць галадуючых 936.000 руб. і 550 польскіх марак.

Так моладзь памагае галадуючым.

І дзеці адгукнуліся.

22-га верасьня на агульным сходзе калектыву дзіцячага дому № 2 былі прачытаны весткі аб галадуючых. Апісаньне малюнку голаду ў Паволжы зрабіла на слухачоў моцнае ўражаньне. Адна дзяўчынка, заліваючыся сьлёзамі, сказала: „Калі прышлі да майго бацькі ахвяраваньнямі, ён нічога ня даў" і папрасіла газэту, каб занесьці бацьку. Другі хлопчык, гадоў 6-ці заявіў: „Я аддаю усю порцыю свайго хлеба за цэлы дзень". Усе ўхвалілі: „Адзін дзень без хлеба пасядзець, другі [illegible], каб гэты маленькі запас хлеба аддаць паміраючым з голаду дзецям Паволжа.

Слуцак.

У м. Цімкавічах, Слуцкага пав., у адным з глухіх куткоў Беларусі, далёка ад мысяабмучаньнях галадуючых на Паволжы, сябры камуністычнага саюзу моладзі сваімі сіламі паставілі спэктакль на карысьць галадуючых. Выручана 317.000 руб. Апрача гэтага, сябры саюзу абкладалі сябе зборам па 4—5 фунтаў жыта з кожнага.

Слуцкі павятова-гарадзкі камітэт мабілізаваў 14 сяброў саюзу, якіх паслаў ва ўсе воласьці паве[ту] дзеля правядзеньня „Тыдню дапамогі галадуючым".

Усе гурткі саюзу прымалі чынны ўдзел ва ўсёй працы павятовай камісіі дапамогі галадуючым. Былі наладжаны канцэрты, вечары, лотарэі. Была праведзена спэцыяльная газэта „Слуцак—Паволжу". З посьпехам прайшоў скарбёначны збор.

Канчатковыя вынікі тыдню дапамогі галадуючым яшчэ не падлічаны.

Ігумен.

Камісія пры павятова-гарадзкім камітэце наладзіла спэктакль, ад якога сабрана 120 000 руб.

Пад загад павятовай камісіі дапамогі галадуючым пры Выканаўчым Камітэце перададзена 8 сяброў саюзу дзеля правядзеньня „Тыдню".

Дапрызыўнікі м. Ігумена адлічылі на карысьць галадуючых весь дадатковы паёк.

Усе гурткі саюзу зрабілі адлічэньні харчамі і грашыма.

Барысаўскі павет,

Гайна-Слабодзкі гурток паставіў два спэктаклі на карысьць галадуючых. Выручана 140,000 руб.

Стара-Барысаўская школа-Паволжу.

У вяскова-гаспадарчай школе ў Старым Барысаве адбыўся нядзельнік на карысьць галадуючых, на якім былі рабочыя, служачыя і вучні. Зроблена перавозка бульбы. Усяго выбрана 40 пудоў бульбы, якая аддадзена на карысьць галадуючых. Пасьля нядзельніку адбыўся сходка. Пастаноўлена адлічыць двухтыднёвы паёк служачых у лічу: 17 пуд. 34 фунтаў жыта, 7 п. 35 ф. ячменю і 42 п. бульбы і тыднёвы паёк вучняў школы ў лічу: 12 пуд. 38 фунтаў жыта, 4 пуды 38 фунтаў ячменю, 30 пуд. 20 фунтаў бульбы.

Моладзь Беларусі! Дапамажы галадуючым братом Паволжа!

Б'ем голад.

Тыдзень дапамогі галадуючым у Пермі.

Вынікі „Тыдню", наладжанага камуністычным саюзам моладзі ў м. Пермі, гэткія: па гуртках зроблены адлічэньні з пэнсіі 10 проц., наладжаны два суботнікі на карысьць галадуючых. Скарбёначны збор даў 1.037.000 руб. Аўтамабіль, які быў пасланы ў бліжэйшыя вёскі, сабраў 9 пуд. гародніны 3 пуды збожжа і трошкі хлеба.

Вось гэта суботнік.

У суботніку, які быў наладжаны саюзам Моладзі Наўгародзкай губэрні, прымала ўдзел 6360 хлапцоў і дзяўчат. Яны ў часе суботніку нагрузілі 50[0] кубоў дроў і прывялі ў парадак 8 народных дамоў і клюбаў.

Зроблена ачыстка студняў на вёсцы. Наладжана шыцьцё кашуль і штаноў для чырвонай арміі.

Замест малітвы—дапамога галадуючым.

Жыдоўскімі сябрамі Камуністычнага Саюзу Моладзі м. Магілёву быў наладжан у сьвята суботнік на карысьць галадуючых дзяцей. Суботнік працягнуўся каля 6 гадзін. Такім парадкам камуністычная моладзь м. Магілёву замест малітвы ў сынагогах (школах) за свае „грахі", справай і працай сваіх рук дапамагла сваім галадуючым братом.

Прапусьцілі ў газэту.

На вуліцы сабралася невялікая грамада хлапцоў. Відаць было, што яны чымсь нездаволены, што іх штось-ці абурвае.

—„Як жа гэта—кажа адзін—гэта ж так нельга. Калі ні выглядзіш, цёнгля народны дом зачынены, газэт няма, ніколі ня ведаеш, што робіцца на сьвеце. Чаму гэта так, каму аб гэтым трэба сказаць?"

—„А вось у нас—кажа другі—непарадкі на вёсцы, кажуць розныя і аб палякох і аб бандытах, так што нічога не зразумееш."

—„А вось я быў у горадзе. Ёсьць там саюз Моладзі. Быў я у іх у клюбе: чытаюць, вучацца, гутараць. Далі мне некалькі кніжак. Хацеў бы я і ў нас аб гэтым пагамаміць, ды бацька, як раскрычыцца: „ты кажа, ня маеш права чытаць гэтых бальшавіцкіх кніг, ды аб камуністах мысьліцы. Дрэнна ў нас на вёсцы".

Так гаманілі і спрачаліся яны доўга.

—„Давайце напішам аб гэтым у газэтку моладзі, якая ў горадзе друкуецца. Можа яны нам растлумачаць, адкажуць."

Як сказалі, так і зрабілі.

Напісалі спачатку аб тым, што ў народным доме бязчынства, што ён цёнгля зачынен, няма газэт, і адправілі ліст у горад.

Прайшоў тыдзень. Хлапцы часта хадзілі ў воласьць пабачыць газэты. І, напасьледак, запраўды ўбачылі пісульку „У народным доме", якую яны пісалі. Узялі газэту і пачалі паказваць загадчыку народным домам. Глядзіш, а цераз некалькі дзён ужо і газэты зьявіліся, і народны дом ужо адчынен.

З таго часу сталі яны пісаць у сваю газэту ўсё, што робіцца на вёсцы, ўсё, што іх цікавіць, а ў газэце знаходзілі адказ на ўсе гэта.

Дзеля таго, каб гэта было ўсюды, пішы моладзь з усіх вёсак і іша ў сваю газэту, і ў газэце знойдзе адказ на ўсё, што яе цікавіць.

Паўлюк.

1-я Савецкая друкарня. [illegible] Выдавецтва Беларусі. Р. В. К. Менск.